

אבות עם פירוש הרמב"ם

אבות א, ג (חלק ב) | צדוקים, קראים ורפורמים

הרב יצחק שילת

משנה

אֲנִיגְנוֹס אִישׁ סוֹכּוֹ קִבֵּל מִשְׁמֵעוֹן הַצְּדִיק. הוּא הָיָה אוֹמֵר, אֶל תְּהִיּוּ כַעֲבָדִים הַמְשֻׁמְשִׁין אֶת הָרֵב עַל מְנַת לְקַבֵּל פְּרֹס, אֶלֶּא הָיוּ כַעֲבָדִים הַמְשֻׁמְשִׁין אֶת הָרֵב עַל מְנַת שְׁלֵא לְקַבֵּל פְּרֹס, וַיְהִי מוֹרָא שְׁמַיִם עֲלֵיכֶם:

רמב"ם

פרס יקרא הגמול אשר יגמל האדם ממי שאין לו טובה עליו אבל יעשה זה על דרך החסד והחנינה כמו שיאמר אדם לעבדו או לבנו הקטן או לאשתו עשה לי כך וכך ואתן לך דינר או שנים זהו ההפרש אשר בין פרס לשכר כי השכר הוא שינתן בדין ואמר זה החסיד שאתם לא תעבדו הש"י ע"מ שייטיב לכם ויגמלכם חסד ותקוו לגמול ותעבדוהו בעבורו ואמנם עבדוהו כעבדים שאינם מקוים להטבה ולא לגמילות חסד רצה בזה שיהיו עובדין מאהבה כמו שאמרנו בפרק י' מסנהדרין ואם כל זה לא פטרן מן היראה ואמר עם היותכם עובדים מאהבה לא תניחו היראה לגמרי ויהי מורא שמים עליכם כי כבר בא בתורה המצוה ביראה והוא אמרו את ה' אלהיך תירא ואמרו החכמים עבוד מאהבה עבוד מיראה ואמרו האוהב לא ישכח דבר ממה שצוה לעשותו והירא לא יעשה דבר ממה שהוזהר מעשותו כי ליראה מבוא גדול במצות לא תעשה וכ"ש במצות השמיעות והיו לזה החכם שני תלמידים שם האחד צדוק ושם השני ביתוס וכאשר שמעו שאמר זה המאמר יצאו מלפניו ואמר האחד לחברו הנה הרב אמר בפירוש שאין לאדם לא גמול ולא עונש ואין תקוה כלל כי לא הבינו כונתו וסמך האחד מהן ידי חברו ויצאו מן הכלל והניחו התורה. התחברה לאחד כת אחת ולחברו כת אחרת וקראום החכמים צדוקים וביתוסים וכאשר לא היו יכולים לקבץ הקהלות לפי מה שהגיע להם מן האמונה שזאת האמונה הרעה תפריד הנקבצים כ"ש שלא תקבץ הנפרדים נטו להאמין הדבר שלא יכלו לכזבו אצל ההמון שאילו היו מוציאים אותו מפיהם היו הורגין אותם ר"ל דברי תורה ואמר כל אחד לסיעתו שהוא מאמין בתורה וחלק על הקבלה שאינה אמיתית וזה לפטור עצמם מן המצות המקובלות והגזרות והתקנות אחר שלא יכלו לדחות הכל הכתוב והמקובל ועוד שהתרחב להם הדרך לפירוש כי לאחר ששב הפי' בבחירתם היה יכול להקל במה שירצה ולהכביד במה שירצה כפי כונתו אחר שאינו מאמין כלל בעיקר ואמנם בקשו דברים המקובלים אל קצת בני אדם לבד ומאז יצאו אלו הכתות רעות ויקראו באלו הארצות ר"ל מצרים קראים ושמותם אצל החכמים צדוקים וביתוסים והם אשר התחילו להשיב על הקבלה ולפרש כל הפסוקים כפי מה שיראה להם מבלתי שישמעו לחכם כלל הפך אמרו יתברך על פי התורה אשר יורוך ועל המשפט אשר יאמרו לך תעשה לא תסור מן הדבר אשר יגידו

לך ימין ושמאל:

כל הזכויות שמורות ©

דף מקורות